

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

Vasile Alecsandri.

— Cu prilejul aniversării de 25 ani dela moartea lui. —

Arad, 4 Sept.

Se împlinesc azi douăzeci și cinci de ani dela moartea lui Alecsandri.

Niciodată poate pentru noi Români, n'au fost momentele atât de solemne și potrivite pentru a binecuvânta memoria marilor noștri cugetători, ca acum. Răsboiul mondial își are netăgăduitul folos pentru elementul românesc, căci provoacă în sufletul masselor trezirea energiei și conștiinței naționale. Popoarele mari, bizuite pe o cultură arhaică, încinse în războiu, nu pradă nici un moment, ca să fixeze atențiunea spiritului public asupra cauzei, în a cărei apărare se luptă. Francezii, Germanii, Englezii și Italianii, patru mari națiuni, cari au zămislit cultura omenească, își apără individualitatea națională cu o conștiințiozitate dâră. Gerhart Hauptmann apucă lumea tăcută a războiului, condeiu, ca să aștearnă pe hârtie: Deutschland über Alles! Anatole France scrie în „Le Temps”, că singura cultură este aceea ce are pe un Voltaire, Racine, Montaigne, Victor Hugo... Kipling face ironie în „Daily Telegraph”: „Să pierdem de-o mie de ori războiul, ne rămâne totuș: Shakespeare și egemonia lui va fi veșnică... Să fie îmbrăcată toată lumea în uniformă cu galoane de aur a kaiserului, Don Iuan va fi al nostru pentru totdeauna, grație Kainului lui Byron...”

Fiecare națiune mare, își scuză păcatele și slăbiciunile cu oamenii săi mari... Vandalismul și barbaria războiului este imunizat prin

versurile lui Goethe, Alfred de Musset, Byron... Și poate chiar pe Ruși îi iertăm dacă ne ducem aminte că și dânsii au dat ceva culturai omenești, pe un Dostoiewski, Pușchin, Turghenieff, Tolstoi, Leonida Andreiew.... O, ce noroc pentru Belgieni, că trăiește Maeterlinck și Verhaeren.

Niciodată n'au fost momentele atât de sincere pentru noi Români, ca să binecuvântăm memoria marilor noștri gânditori... Renaissance al nostru se prepară acum... În bursa culturală a Europei valorile noastre, n'au fost nici odată notate... Pe noi, orientalismul nemeritat și levantismul mincinos al celor, ce nu au vrut să recunoască marile calități ale neamului nostru, ne-a aruncat într-o negură fantastică. Despre noi se vorbea ca despre curiozități în Europa. La București veneau „călători” ca să ne „descopere”. Pentru noi avea însemnătatea unei învingeri strălucite, o operă anostă, în care străinul își publica belimbrohiadele ridicole despre „Rumanii” — și un articol, apărut în cutare „Revue” ori „Zeitung” în care se lauda sistematic tot una și aceeaș persoană, făcea tură de glorie în publicistica română.

...Foarte încet s'a deșteptat interesul Europei față cu noi Români. Inzadar am avut atâția prieteni în presa străină, inzadar scriese zeci de ani în ziarele parisiene doamna Elena Vacarescu, în ziarele din Berlin generalul Bengescu, în zadar își publicau savanții

noștri operele la editorii mari din străinătate, un interes mondial față cu noi, Români, n'a fost niciodată...

Răsboiul, cu proporțiile uriașe a străbătut până la noi. Purtarea eroică a soldaților Români din Transilvania a entuziasmat întreaga suflare latină, și prudența României, maturitatea sa politică, intelectualitatea, cari conduce destinul unei țări fericite, a deșteptat interesul simpatiei al Europei. Nu mai trebuesc cărți de propagandă, autori străini, campanii de presă susținute cu abilitate, cântăreți români cari să pribegescă din București până la Buenos-Ayres, ca să poarte cuvântul românesc, nu ne mai trebuesc milogiri, audiențe în anticamere regale, ploconeli ridicole în fața diplomației răutăcioase, elementul românesc ș'a câștigat prestigiul național prin strălucitoarele fapte ale istoriei moderne, fapte, cari destăinuiesc că înfăptuitorii lor nu pot fi decât popor cult și mare, pe care împrejurări măstere, l'au silit ca să-și trăiască zilele în exilul lui Klythias...

Să ne aducem aminte de cei, ce au pus baza culturii noastre, jertfindu-și tinerețele și viața pentru cauza românească.

Incontestabil pentru naționalismul românesc Alecsandri a însemnat mai mult decât un mare poet... Opera lui Alecsandri isvorită din suflul poetic al poporului, a apărut pe orizontul literar, când limba și cultura românească era gătită de ortodoxismul ciocolor fanarioși. Primele versuri ale lui Alecsandri, primele mărturii ale conștiinței naționale, au sosit după o secetă intelectuală, ca să reîmprospăteze seva trudită a neamului românesc. Făr' de Alecsandri n'am avea astăzi po-

Cântecul ginteii latine.

Latina gintă e regină
Intr'ale lunei ginte mari.
Ea poartă-n frunte-o stea divină
Lucind prin timpil seculari.
Menirea ei tot înainte
Măreț îndreaptă pașii săi;
Ea merge 'n capul altor ginte
Vărsând lumină 'n urma ei.

Latina gintă-i o virgină
Cu farmec dulce răpitor;
Străinu-'n cale i se 'nchină
Și pe genunchi cade cu dor.
Frumoasă, vie, zîmbitoare
Sub cer senin, în aer cald,
Ea se ogîndă 'n splendid soare,
Se scaldă 'n mare de smarald.

Latina gintă are parte
De-ale pământului comori,
Și mult voios ea le împarte
Cu celelalte-a ei surori.
Dar e teribilă 'n mânie.
Când brațul său liberator
Loveste 'n cruda tiranie
Și luptă pentru-al său onor.

In ziua cea de judecată
Când față 'n cer cu Domnul sfânt

Latina gintă a fi întrebată:
„Ce-ai făcut p'acest pământ?”
Ea va răspunde sus și tare:
„O Doamne 'n lume cât am stat,
În ochii săi plini de admirare
Pe tine te-am reprezentat!”

V. ALECSANDRI.

Regalitatea literară a lui Vasile Alecsandri.

De: N. Iorga.

Dintre scriitorii români contemporani mai tineri erau mulți cari aveau însușiri superioare aceluia ale lui Alecsandri. Ca inspirație și putere poetică fără îndoială că Grigore Alexandrescu, un vizionar în ceasurile lui cele mari, îi e superior; spiritul caustic al aceluiaș poet, ceva mai vechiu, nu l-a avut Alecsandri niciodată. Donici are mai mult simț al limbii, mai multă mlădiere și familiaritate plăcută; versul lui elastic nu chiamă critica prin greșeli de ritm ori prin forme silitate ale graiului. Boliac, Rosetti au mai multe idei și credinți mai puternice. Negruzzi nu împarte cu nimeni discreția elegantă. Cultura lui Asachi era nemăsurat mai mare și

mai adevărată decât a tânărului laureat prin voința nației. Umorul lui Eliad, pe care nu l-a atins nici unul dintre contemporani, nu vine niciodată pe buzele acestui poet nou. Deci: nici idee poetică, nici simțire puternică, nici răsnet al unei vaste culturi, nici spirit ales și, vom adăugi, nici închipuire — care lipsește, de alminterea, mai tuturor scriitorilor noștri din acest timp — nu deosebesc *mal ales* pe Alecsandri.

Și, cu toate acestea, el e, fără îndoială, cel dintâi poet, cel dintâi scriitor al nostru de pe atunci. Nu numai cel dintâi poet, ci, cu toate lipsurile unei proze adesea lăncede și fără acele legături dibace ce-i dau uneori o valoare pe care poezia n'o poate ajunge, e cel dintâi scriitor în toată întregimea înțelesului. Contemporanii nu se înșelau când proclamau aceasta.

Regalitatea literară a lui Alecsandri se datorește mai multor însușiri ale lui. Întâi el e mai mult decât toți ceilalți, scriitor. Ori unde se află, oricum se înfățișează mediul ce-l încunjură, el nu părăsește această calitate de căpetenie a lui. Viața socială nu-l ametește, cea sentimentală nu-l răpește în destul pentru a-l face să-și părăsească scrisul; politica, așa de năvălitoare în acel timp, cum e totdeauna când interesele mari ale unui popor sunt în joc și nimeni nu se poate da în lături dela datoria lui,

poranismul artistic și tot prin Alecsandri a început versul românesc să ajungă la gradul de perfecție al parnasienilor francezi. Alecsandri a fost Lamartine-ul nostru, dar până ce Lamartine se putea bizui pe o limbă desăvârșită ciselată dela evul mediu, Alecsandri a trebuit să formeze limba poporano-artistică, eliminând influințele molipsitoare ale latinismului catolic și ale levantismului fanariot... Ce uriașă depărtare dela Bolliac până la Alecsandri, și dela Alecsandri până la Coșbuc...

Un popor, care are gânditori mari nu-și periclitează niciodată existența etnică. Roma este moartă, dar pe Horaț îl avem și astăzi. Ruinele din Termopyle sunt de mult ale trecutului — și pe Omer nu-l putem uita... Popoarele stinse de mult, dispărute, asimilate și răslețite, sunt „condensate” în opera unui mare gânditor... Un poet al unei națiuni este însăși națiunea, căci adevărul naționalism există numai în cultura unui neam... Un Byron este: Anglia, și de mii de ori să dispară crimul albastru de pe sceptrul Mariei Stuart, un Shakespeare va fi totdeauna: geniul englez. Un Molière este Franța și adevărul imperiu al Rușilor nu este pe tronul Romanovilor, ci în Tolstoi... Regii mor, tronurile dispar, țările se micșorează și se măresc, căci aritmetica este logica cea mai sigură a istoriei, — dar adevărații gânditori ai națiunilor, regii cugetărei, nu mor niciodată... Tronul lor nu se clatină, împărăția lor nu se micșorează, căci este împărăția luminei, pe care lacrimile și zimbetele o țărnuiesc și soarele veșniciei o încălzește.

La pelerinajul ce se face în anul acesta în Mircești, se duc și fantomele soldaților noștri morți în Galiția... Și ei, au murit pentru națiunea lor, pentru a cărei fericire au dat mai mult decât li s'a cerut. Și-au dat viața... Un popor care avea pe un Alecsandri, Eminescu, Caragiale, — nu va dispărea niciodată.

Tronul lui Alecsandri nu se va clătina... El este un rege al românismului, — și împărăția lui este a luminei....

Date biografice despre V. Alecsandri.

Vasile Alecsandri, născ. la Bacău în Iulie 1821, mort la Mircești 22 August v. 1890, a fost cel mai mare poet național român și în același timp unul dintre bărbații politici fruntași, cari au contribuit la regenerarea, dezvoltarea și înălțarea spiritului public, la introducerea și propășirea reformelor și a civilizațiunii în România, luptând cu energie și cu succes pentru unirea Moldovei cu Valahia și pentru ridicarea în fața străinătății a prestigiului și a demnității noastre ca popor și ca stat. După studii mai întâi de medicină, apoi de drept, de matematică și în fine de literatură la Paris, el se întoarse către finele anului 1839 în țară, unde împreună cu C. Negri, M. Cogălniceanu, Rolla, Docan, Sturdzești și toți corifeii mișcării naționale de atunci, începu o luptă încordată împotriva domniei lui Mihaiu-Vodă Sturdza, slăvind pentru întâia oară, în versuri frumoase și într-o limbă curat românească, virtuțile poporului, dragostea de țară, vitejia strămoșilor și dorul de libertate. Viața și activitatea lui Alecsandri fură strâns legate de însăși viața poporului român, la strălucirea istoriei căruia el a contribuit timp de 50 de ani, ca bun patriot și ca poet de mare talent. În sufletul lui au fost înmănușiate simțirile, dorurile, avânturile țării, a cărei glorie a buciemat-o, a căreia suferință a plâns-o, a căreia bunătate a cântat-o. Prima scriere românească a lui Alecsandri fu o navelă: Buchetiera din Florența, publicată în „Dacia literară” a lui Cogălniceanu, după care urmară cântece și balade ca: Doina-Doiniță, Baba Cloanța, Andrii-Popa, Groza ș. a. cuprinse în Doine și Lăcrămioare, prima sa carte poetică, tipărită la Iași, tipografia Bermann 1852, în care se afla și Mărioara Florioara, minunata legendă în formă populară.

În același timp el cutreera Moldova, aduna din gura țăranilor, din cântecile lăutarilor, din poveștile bătrânilor, horile, cântecul haiducești și doinele populare, pe cari mai târziu avea să le dea la lumină sub titlul de „Poeziile populare ale Românilor” închinându-le Doamnei Elena Cuza. (1 vol. în 8°, VIII și 416 pag. București, tip. Lucr. asociați 1865). Inceputurile Teatrului Național din Iași tot el le însușește și le susține, scriind comedii și drame cu subiecte luate din viața și din societatea română, biciuind viciile, batjocorind deprinderile învechite și creiând tipuri, din cari Cocoana Chirița și Iorgu dela Sadagura au rămas și până acum modele vii și adevărate ale provincialilor de pe acele timpuri. Ajutat de celebrul actor Mateiu Millo el pune în scenă mai multe figuri contemporane ca Barbu Lăutarul, Paracliserul, Mama Anghelușă, Clevetici, Surugiul, Covrigarul și mai cu seamă pe Evreul și pe Grecul din „Lipitorile satelor din Moldova”, un fel de galerie în carne și în oase, menită a arăta viitorimei

ce fel era lumea în trecut, ce prejudecări au trebuit combătute, ce schimbări au fost de introdus pentru ca să se primenească aerul și năravurile, în cari trăiseră cu toții până atunci. Ideia aceasta de a statornici prin figuri vii caracterul, portul, cuvântarea, îndeletnicirile orășenilor, breslașilor, slujbașilor precum și pe ale boierilor și ale sătenilor muncitori, preocupă cu deosebire pe Alecsandri, care voia în mijlocul prefacerilor atât de repezi, prin cari trecea societatea noastră, să scape, ce i se părea mai vrednic de păstrat urmașilor, din întunerecul uitării sau al indiferenței obștești. Scopul nu și-l'a putut atinge, fie din lipsă de îndemn, fie că viața lui fu lungă vreme zdruncinată — din seninătatea ei poetică, — de preocupările și luptele politice. Alecsandri, care nicăiri nu se găsea mai fericit decât în casa lui dela Mircești, în fața „luneci” lui iubite și a Siretului, purtător de tot felul de doine poetice, Alecsandri, care avea un cult pentru pământul și soarele țării lui, fu, cu toate acestea, un călător pasionat, și o bună parte a tinereții și-o petrecu, se poate zice, pe drumuri. Impresiunile plăcute, împrejurările interesante, simțirile calde ce-l însuflețiră călcând pământul Franței iubite, al Spaniei mândre, al Africii arzătoare, al Italiei poetice, în sinul căreia petrecu el vremea cea mai dulce a tinereții, ni le-a revărsat în versuri fragede, mlădioase, pline de focal iubirei și al entuziasmului unei inime duioase. Generozitatea înaltele gândiri și a patriotismului gelos de soarta neamului său, îl mișcă în fața cruntelor priveliști ale ruinelor Sebastopolei, iar pe malurile Bosforului, unde în odihna de veci așezase el ființa inimei lui scumpă, zdrobită în floarea vârstei, ne-a adus acea tainic melancolie, ce de atunci și până la sfârșitul vieții avea să tresară în toate cântecile lui.

Alecsandri, deși aruncat de tânăr în vârtejul luptei politice, deși prin pozițiunea sa în societate, prin farmecul talentului și prin energia sa pururea îndemnatore la patriotice făptuiri, ocupa un loc întâietor printre bărbații întemeietori ai statului român, totuși politica de partide, politică lipsită de teluri înalte sau de roade folositoare binelui și mării poporului, pe care l'a iubit cu aceeași înfocată patimă, cu care iubea natura și iubea soarele, nu aveau darul de a-i mulțumi nici inima nici mintea. Lipsit de prejudeții, însuflețit de iubire de țară înfocată și statornică, cinstit, pe cât era de zelos și de stăruitor în treburile publice, amic devotat și sigur, tovarăș viu și spiritual, el avea să se urce cu capul sus și cu fruntea senină până la treptele cele mai înalte ale scării sociale. Ministru al afacerilor străine pe timpul căimăcămiei lui St. Catargiu, B. Sturdza și A. Panu (1858), ministru la același departament al lui Cuza-Vodă, în mai multe rânduri deputat, senator, v. președinte al camerei deputaților, trimis în misiune politică extraordinară pe lângă împăratul Napoleon, regele Victor Emanuel și guvernul Marii Britanii de ami-

politică nu-l stăpânește deplin, — între altele, și pentru că el era prea superficial ca o credință să i se poată înrădăcina adânc în suflet și pentru că era prea comod ca lupta să-l târască în vârtejul ei sălbatec.

Apoi tocmai pentru că personalitatea lui nu era hotărâtă în de ajuns, pentru că un sistem de idei nu însuflețea scrisul său, pentru că nu-și recunoștea chemarea de a înnoi, într'un senz care să rămâie neschimbat, — el era mai în stare decât oricine să urmeze vremea. A fost idilic, sentimental, ușor romantic, satiric, puțin revoluționar, pe rând, după cum cerea societatea în mijlocul căreia trăia, nu ca un critic aspru, ori ca un îndreptător fără cruțare, ori, în sfârșit, ca un singuratec, mulțumit cu intimitatea bogată și originală a sufletului său, ci spre a o reprezenta, a o îndemna pe cale, a o mângâia ușor pentru ostenele pe cari nu i le impuseseră el. Iubind pe Alecsandri, această clasă boerească, și mai bună și mai rea decât reputația ei, se iubea pe sine.

Și, în sfârșit, scrisul spornic, ușor al lui Alecsandri, care se juca elegant cu versul ce venia totdeauna la chemarea lui oricât de deasă, nu se mărginea la un singur domeniu literar. Originalitatea lui mai stearsă, puterea lui poe-

tică mai slabă nu-l legau pe viață de un singur gen; fără a fi cel dintâi în lăirică, în epică, în satiră, în fabulă, în descrierea de călătorie, în critică, în teatru, el se întâlnea pe rând în toate aceste domenii, și, fără să fi inovat în vre-unul, el ajunse pe încetul, — prin dispariția treptată a acelor bătrâni, prin dezertarea, din oboseală, din desgust, din lipsă de caracter, a celorlalți, cari nu erau în stare a da un lucru continuu, făcut cu stăruință, — și rămase pretutindeni în locul întâiu.

Iar pentru că într'insul se adunau însușirile literare tinere, pe cari știuse a le prinde cu o minunată receptivitate, Alecsandri putu transmite unei noi generații de scriitori, nu numai influența sa, ci o întreagă tradiție, în concepție și formă.

Intors în țară încă din 1854, tălmăduit de lunga lui iubire, care-l trimisese pe mult timp sub ceruri atât de străine, Alecsandri, care se găsea deodată în curentul politic nou creat de evacuarea principatelor de către Ruși și de așteptarea rezultatului războiului Crimeii, care nu putea să se încheie decât cu triumful puterilor apusene și, deci, cu al libertății și naționalității românești, se hotărăște a începe din nou lupta culturală pusă în serviciul aspirațiilor

lor politice ale neamului. Vechiul lui plan, pe care-l împărtășia odată lui Bălcescu, de a deschide o nouă revistă, era să fie adus acum la îndeplinire.

Ca un prevăzător al celor mai apropiate și mai firești schimbări politice, — dintre luptătorii pentru aducerea lor la îndeplinire fără zăbavă, Alecsandri invoca în titlul revistei sale, după cincisprezece ani de activitate literară, deosebit de rodnică și înnoitoare a sufletelor, „România”, Tara Românească unită sub raportul politic, pe care în câțiva ani era s'o vadă. Dar în numirea revistei celei noi se cuprindea mai mult; și visul aici își avea partea lui: această „România”, pe care Alecsandri o cântase în 1848, și pentru Ardeleni cari-și cereau o viață națională, și pentru Bucovenieni cari prindeau a se simți iarăș Români, n'aveau numai decât hotarele celor două principate. Numele ei era, pentru Alecsandri, ca și pentru aceia cari l-au dat, din acest motiv și nu pentru că principatul muntean se numia „România”, Principatul Unite, — și el trebuia să fie, mai ales, pentru cei ce erau să urmeze, — amintirea datoriei lor supreme față de neamul sfâșiat prin vitregia vremilor, dar și prin păcatele înaintașilor.

(Ist. lit. rom. sec. XIX.)

măntuitor curent să isbândească. Alecsandri a putut atinge cu deplină dezvoltare a strălucitei lui minți cei doi poli ai vieții noastre politice, anul 1848 cu începutul reînvierii și anul 1878 cu apogeul ei, și în acești treizeci de ani cari încheagă cea mai frumoasă pagină din istoria neamului românesc, lira lui stătu vecinic încordată, vecinic la pândă, pentru a întări simțirile și a înviora inimile.

Așa în 1848 el ridică, odată cu Mureșanu în Ardeal, glasul pentru a evoca **Deșteptarea României**; în 1857 el cântă **Hora Unirei** care răspândește ideea măntuitoare de neam până în ultimele unghere ale țărilor române la auzul cuvintelor înaripate, însoțite de glasul vioarelor și de tropotele picioarelor. Și în sfârșit, la capătul lungii sale cariere, atunci când puterile corpului începând să se retragă, viața minții se întărește și strălucește un moment mai tare ca totdeauna, i-a fost dat să încoarde lira lui o ultimă dată, acuma însă cu strune de oțel, pentru a cânta războiul și pentru a sărbători vitejia actuală a poporului, pe care el o văzuse isvorând atât de mănoasă în veacurile trecute. Aci lirica lui Alecsandri își ajunge culmea, și rar a răsunat acente așa de convinse și așa de convingătoare, așa de aprinse și așa de dătătoare de scântei, ca acele cu cari el cântă pe vitejii săi Români.

Dacă se poate vorbi de fericire în lumea pământului, apoi Alecsandri a atins pe cea mai înaltă, întru cât el putu împlini până la bătrânețe menirea pusă lui de soartă din primii ani ai tinereții, plătindu-și astfel datoria către poporul ce l-a născut, datorie contractată prin zămislirea geniului în creierul lui și a nobleței de simțire în inima lui.

Și acuma noi cari ne-am adunat aici pentru a sărbători amintirea marelui bărbat fixându-i în bronz metalic chipul peritor, după cum în bronzul inimilor e săpată icoana neperitoare a marelui său suflet — ne plătim și noi o datorie către unul din părinții neamului românesc.

A. D. Xenopl.

Influența lui Alecsandri în Bucovina

Alecsandri! Că a fost mare, o dovedește puterea prin care s'a impus în sufletul Românilor din toate părțile. Nici unul din poeții noștri nu a străbătut atât de adânc în toate păturile sociale, nu a prins așa de sănătoase rădăcini, și nu a fost atât de iubit ca Alecsandri, — pentru că el singur a iubit așa de mult poporul, pătrunzându-i până în afunzime ființa, încât s'a făcut una cu el.

„Doine și lăcrămioare”! Cât de bine le-a început și îmbinat: căci doină fără lacrimi nu poate fi. Amândouă izbucnesc deodată, din sufletul neamului nostru obidit. Doina și lăcrămioara sunt emblemele poporului nostru.

Doina e cântul de jale al naturii, când dușmanii ei se reped să o dărapene de avere și de frumuseță, ca și pe Românul desmostenit, a cărui frate e codrul, băntuit ca și el; iar lăcrămioarele sunt lacrimile Maicei Domnului, zice poporul, a maicei noastre a tuturora, a naturii, a pământului pe care trăim; de aceea ele una merg. Maica în doină își caută fiul, cea „maică bătrână, cu brăul de lână” din Miorița, plângându-și fiul moldovan. Românul se identifică cu însăși natura și se recunoaște ca fiu al ei. Acestea toate au fost întrevăzute de Alecsandri!

Cât privește influența lui Alecsandri în trecerea sa prin Bucovina, care nu se poate descrie așa pe scurt, — aceasta a fost atât de mare, cum nici nu se poate calcula, și ar fi meritul cel mai strălucit ce și-ar putea câștiga cineva, studiind cu deamănuntul și scriind tema aceasta, până se mai află câțiva din bătrânii în a căroră memorie se mai păstrează amintirile calde din trecut.

Ca folcloristă, umblând prin unele sate, uitate de lume și de Dzeu, sate răzășești, ce astăzi sunt pe cale de a fi rusificate, am auzit, din gura bătrânelor, balade întregi, recitate din cuvânt în cuvânt după Alecsandri, sau poezii de ale lui, cum e „Român verde ca stejaru” etc. Ba o bătrână din Stănești, care nu mai știa românește, mi-a declamat cu nespuse plăcere, în o limbă stricată, bucăți de ale lui Alecsandri. Puteam ceti în fața și în ochii ei, fericirea ce simte, de a poseda niște odoare atât de prețioase. Zicea că le știe de pe la mese, de pe la petreceri.

Va să zică, atunci când limba română era

bătjocorită și la mulți le era rușine să spuie că sunt Români, vine Alecsandri cu teatrul și cântecele lui, iar Românul ugilit, simțindu-se mândru, față de naționalitățile celelalte, în expansiunea sa, merge cântându-le și declamându-le pe la hramuri, petreceri și afirmându-se ca Român. Astfel în momentele de grea cumpănă, printr'insul s'au simțit Români tari; el le-a dat putere, de s'au ridicat deasupra apei și au scăpat de înec.

Mai încoace, până în ziua de azi, au avut Români scriitori și poeți destui — unii mai mari — se spune decât Alecsandri; — dar cine a putut să lucreze în popor aceea ce a lucrat Alecsandri? Valurile Prutului ne înecă și astăzi, dar unde e un Alecsandri al timpului de față, atât de senin și dulce, vesel și fecund, care să ne măntuiască de totop!?!

Căutați-l, căutați-l! Faceți-l anume, cât mai în grabă, căci ne prăpădim!

Elena Voronca.

Tratatul ruso-român.

Arad, 4 Septembrie 1915.

Publicăm mai la vale un articol din „Journal de Genève” asupra relațiilor româno-ruse:

Putem astăzi, după informații ce ne vin dela o persoană în situație de a ști, ceas cu ceas, și în mod exact ceea ce se întâmplă, să expunem la ce punct se aflau la 11 Iunie negocierile între România și Rusia.

Deja în luna **Octombrie** trecut, guvernul din București încheiase cu guvernul țarului, o convențiune prin care România în **schimbul neutralității sale**, ar fi fost autorizată să-și anexeze teritoriile monarhiei austro-ungare **locuite de Români** cu condițiunea însă, **ca să ia posesie de dănele înainte de sfârșitul ostilităților**.

Cu toate că în acord se vorbea de **neutralitate**, era prevăzut, așadar, de fapt intervenirea armată a României pentru o luare în posesie a regiunilor rezervate pentru dânsa în timpul războiului, de către Rusia.

Din luna Octombrie până la 26 Aprilie, și adevărat, până la data încheierii tratatului între tripla înțelegere și Italia, cabinetul din București și-a continuat armamentele, refuzând să intre în tratative mai precise.

În privința aceasta s'a născut o mică contestațiune. D. **Brătianu** afirmă că, cu toate că a fost informat deja din luna Februarie de intențiunea Italiei de a ieși din neutralitate, ar fi fost lăsat la o parte în tratativele ce au urmat între Roma și înțelegerea, până la încheierea acordului. La Roma, dimpotrivă, precum și în unele cercuri din București, se afirmă că primul-ministru român, dispunea de toate elementele pentru ca să cunoască exact intențiunile Italiei, dacă nu ar fi vrut să facă în adins pe surdul.

Oricum ar fi, numărul dela 26 Aprilie, cabinetul din București s'a hotărât să redeschidă negocierile cu Rusia, pentru ca să precizeze cari erau teritoriile **locuite de Români în Austro-Ungaria**, și să declare războiul îndată ce o a doua convențiune va fi complectat pe cea din Octombrie.

D. **Brătianu** a trimis atunci la Petersburg o notă categorică, un fel de **ultimatum**, spunând că România reclamă Prutul ca frontieră în partea Rusiei, Tisa ca viitoare frontieră în partea Ungariei și Dunărea în partea Serbiei. Cu alte cuvinte, România pretinde **Bucovina, Transilvania și Banatul**.

Atins de tonul pe care-l lua d. **Brătianu**, d. **Sassonow** a răspuns cu niște contrapropuneri derizorii.

Rău începute, negocierile au fost întrerupte în ultimele zile din Maiu, și sforțările **Francei** ca să-și interpună serviciile, au fost zadarnice. România voia să profite de greutățile militare ale Rusiei; Rusia nu voia să se supună la niște pretențiuni cari aveau aerul de adevărate impuneri din partea unui stat mic.

Macedo-Români.

Lui V. Alecsandri.

Versul Tău de aur, a trezit pe Armămul dela Pind, din visul uricios al unei idei panelleniste, în care-l scufundase hrăpitorul conștiinței noastre naționale.

Geniul Tău, scapă azi dela o peire sigură un milion de Armâni, aprinzând într'înșii focul sfânt al iubirei de neam.

Azi, mai mult ca oricând, Tu rege al poeziei, ne oțelești plepturile și ne dai nespuse curaj de a primi moartea fără șovăire, din partea acelor, cari un secol întreg au supt sângele țaranului Român.

O pagină de aur în istoria Macedo-Românilor, este slabul omagiu de recunoștință ce-Ti putem aduce, Tăe, divinule Alecsandri, geniule neperitor!

N. Z. PAMPLEACU,
student Macedo-Român.

Abela, Macedonia.

De atunci diplomația rusească a încercat să influențeze asupra miniștrilor pe cari îi știa mai puțin intransigenți, și asupra altor personalități politice, lăsând să se înțeleagă că nu s'ar da în lături dela noui concesii, acordând anume **Cernăuțul**, cu condiția însă, ca din partea sa, România să renunțe la alte exigențe, judecate excesive de guvernul imperial (rus).

În conferințele cu șefii opozițiunii, d. **Brătianu** a declarat că, personal, nu-și asumă răspunderea de a permite Sârbilor să se stabilească pe malul stâng al Dunării, cu alte cuvinte să cucerască în total sau în parte Banatul; și că în Bucovina, nu va ceda nicodată linia Prutului, chiar dacă s'ar acorda României Cernăuțul.

Astfel tratativele au putut fi reluate la **Paris**, la 8 Iunie, și de data aceasta, pe un ton amical.

Rusia nu vrea să cedeze asupra chestiunii Sârbilor, către cari este legată prin angajamente scrise, și cari au fost deja sacrificați la Adriatică; și de altă parte, d. **Brătianu** se menține pe acest punct intransigent. Dar șefii intervențiunii români, pe când aprobă rezistența încăpăținată a primului ministru, în privința Bucovina, nu va ceda nicodată linia Prutului, cu condiție însă, ca aceștia să fie și ei dispuși să facă concesii Bulgarilor, pentru ca să-i hotărască să meargă asupra Constantinopolului. Pe terenul acesta chiar România este gata să dea bunul exemplu, retrocedând Bulgarilor aproape întreaga Dobroge, și între altele, Dobrici și Balcic.

Ca concluzie, tratativele au fost reluate în buni termeni,

A apărut:

„Sărbătoarea Morții”

(1914/15)

:: :: Versuri, de A. Cotruș ::: :-:

Se poate comanda dela librăriile: „Concordia” din Arad, „Librăria Diecezană” din Arad, librăria „Minerva” din Lugoj, la Librăria Arhidiecezană din Blaj și la „Librăria Ciurcudin Brașov. — Prețul cor. 1.50 plus 10 fil. porto postal. ::: ;

Deputațiunea omagială la monarhul.

P. S. episcopul Caransebeșului, Dr. E. Miron Cristea primit cu ovații și stegulețe tricolore românești. — Un interview cu episcopul Caransebeșului.

Viena, 3 Sept.

Primirea deputațiilor din Ungaria — după cum v'am anunțat, — a luat proporții grandioase. La sosire o mare de oameni aștepta dela gara orientală până la piața Schwarzenbergplatz.

Un grup de Români cu stegulețe tricolore românești aștepta sosirea P. Sale a dlui episcop Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului. Cu toate că trăsura era în rezezeală, P. Sa a fost recunoscut și salutat cu tricolorul și puternice „să trăiască!”

Plăcut surprins P. Sa a resalutat strigându-ne: „Bravo! Să trăiască!”

Din prilejul sosirii P. Sale căpela română a arborat pentru prima oară un impozant steag tricolor, care fâlfăie majestos, ca simbol al ființei noastre etnice.

În nrul său de azi ziarul vienez „Neues Wiener Tageblatt” publică o anchetă pe care unul din redactorii ziarului a făcut-o între membrii delegațiunii omagiale asupra impresiei ce dânsii au câștigat în Viena.

Între cei anchetați de numitul ziarist e și P. S. Sa episcopul Caransebeșului Dr. E. Miron Cristea („Neues Wiener Tageblatt” îl face episcop gr. cat. N. Rom.) care a făcut următoarea declarație:

— „Între Viena și Budapesta s'a încheiat o legătură strânsă. Să sperăm că aceasta va fi durabilă și contopirea simțimentelor de comunitate va servi spre binele monarhiei întregi. Am făcut observația că atât Vienezii, cât și cetățenii ungari sosiți aici sunt pătrunși de adevărate simțimente, unul față de cellalt. Noi, Românii din Ungaria, sperăm și vedem în simțimentele comune faptul că pare asigurată și pentru noi un locușor pentru prosperitatea noastră, mai cu seamă că fiii noștri s'au luptat grandios în nemăpomenitele și îngrozitoare lupte, cum reiese și din distincția înaltă care i s'a conferit regimentului de infanterie nr. 50, o distincție care nu are pereche. Suntem convinși că Românii din Ungaria se vor bucura de roadele eroismului lor”.

Coresp.

AVIZ.

Persoanele, cari trimet sume de bani prin mandat postal, sunt cu insistență rugate a scrie pe dosul mandatului (partea liberă a cuponului) în ce scop anume se trimite suma, și a adresa mandatul exclusiv

ADMINISTR. ZIARULUI „ROMÂNUL”, iar la nici un caz nu la adresa vreunei persoane private. (Librăriile străine socot spese și detrag rabat). Totasemenea s'risorile, cari aparțin redacției ziarului (ca manuscrise etc.) să se adreseze pt. redacție, iar cele administrative (în chestii de abonament, publicațiuni taxabile, inserțiuni, reclame, schimbări de adresă, reclamări etc.) să se adreseze pt. administrație.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Un articol interesant.

Profesorul universitar din Viena Dr. I. Bernatzik, binecunoscut ca unul dintre cei mai distinși savanți ai Austriei, publică în „Österreichische Zeitschrift für öfentliches Recht” An. 1915 II. VIII.) un important studiu despre sancțiunea pragmatică, în care face unele constatări de tot interesante.

Distinsul savant, se ocupă mai pe larg de politica dualistă rău înțeleasă și fantastic aplicată a lui Francisc Deak, și constată că principiul egalității există de fapt și astăzi în dreptul public al statelor, iar politica misantropă a contelui Andrássy, care din punctul de vedere al unității statului negă și astăzi dreptul de existență al naționalităților este cu mult spirit analizată de către marele savant austriac, care nu se sfiște să declare că Uniunea din 1848 poate fi combătută din punct de vedere al dreptului public, căci numai la stăruința claselor stăpânitoare s'a putut face.

Distinsul profesor va publica în curând în aceeaș revistă un studiu mai mare despre problema autonomiei Ardealului și atunci se va ocupa mai pe larg de chestiunile importante ale politicii românești.

Pentru noi Românii toate semnele de schimbarea tratamentului din partea străinilor pot fi privite cu indetulare, căci doar nu înzadar își varsă peste 600 mii de soldați Români sângele în Rusia, hărăzind viitorul al întreg neamului nostru.

† Petru Voin.

Arad, 4 Septembrie 1915.

Un lung și trist convoiu a petrecut astăzi în nămiezi la gară sicriul regretatului ofițer român Petru Voin decedat eri în spitalul dela liceul local.

Petru și Catalina Voin cari au veghiat timp de zece zile la căpătâiul scumpi lor odrasle până i-au pierit de pe chip toate luminile vieții, n'au vrut să și-l știe departe, ci acolo aproape, în țințirul Gherebențului, satul de naștere, și n'au pregetat încă odată, ca în atâtea rânduri, să și deschidă larg punga pentru a-și împlini o ultimă datorie părintească.

Deja pe la orele 10 și jum. a. m. în ansamblul liceului venise un numeros public să asiste la panahidă, slujba pecetlurii, săvârșită de d. preot militar rom. gr.-or. Moise Bortos. La orele 11 sicriul a fost montat în carul mortuar împodobit cu multe cununi și buchete de flori, ca tot atâtea semne de dragoste și jale adâncă. Pe panglicile cununilor se puteau ceti inscripțiile: „Românii aradani eroului Petru Voin”, „Corpul ofițeresc dela reg. 63 scumpului camarad”, „Ofițerii răniți din liceu iubitelui tovarăș”, „Ofițerii, medicii și oficianții spitalului”, „Voluntarii din spital”, iar deasupra capetelor lui Petru și Catalinei atârna de car o cunună familiară ce și flutura în vânt lunga panglică tricoloră românească adiindu-le fețele. Ah! panglica aceasta tricoloră o stropiau mereu cu lacrimi ochii lui Petru. Ce inimă românească trebuie să bată în acest țaran!

Muzica militară a început apoi să întoneze marșuri funebre, d. preot militar Bortos și cantorul, d. inv. Tomuța, au luat loc imediat după ea urmați de cinstitele fețe bisericesti din Consistorul aradan, s'a urnit și carul mortuar și în urma lui s'a înșiruit un distins public românesc arădan, aproape toți intelectualii, cu sufletele cernite și un numeros public străin, ofițeri și laici. Printre ofițeri am recunoscut pe d. G. Micheș sublocotenent în acelaș regiment 63, tovarăș de companie mult timp cu decedatul și pe d. Dr. Roxin, locotenent în reg. 64.

Imensul convoiu a traversat timp de mai bine o oră drumul peste piețele Andrássy, Arhiducele Iosif, Borosbényi și strada Ladislau Fabian, până la gară. Aci s'au tras salve de către trupa soldaților cari au gardat carul mortuar.

Sublocotenentul Petru Voin a fost înzestrat cu un aspru suflet soldătesc, a fost respectat mult de colegii săi români și străini. Nu

adese a stors admirația întregului corp ofițeresc al batalionului la care fusese atașat, prin niște îndrăznețe inițiative personale în deosebi în zilele de 15 Maiu și 19 Iunie, când nu numai că a salvat compania a 20-a de catastrofe, dar a silit la retragere mari trupe de cavalerie căzăcească și baterii de tunuri dușmane. Colegii săi povestesc adevărate minuni de vitejie săvârșite la Niesnamierovice, în apropierea Radomului.

Moare în vârstă de 24 ani. Despre studiile ce le făcuse culegem următoarele date. Patru clase gimnaziale le-a urmat în Biserica-Albă, prima clasă comercială a terminat-o la școala comercială română din Brașov, iar celelalte II și III în Panciova unde și-a luat și diploma de maturitate. Anul de voluntariat în reg. 61 de Timișoara, i-a adus rangul de cadet, dar deodată cu acest rang a fost transpus în rezervă la regimentul 63 bistrițan. După aceea s'a aplicat funcționar la căile ferate.

În timpul cât a zăcut în spitalul aradan ministrul de războiu a dispus ca îndatăce se va însănătoși să fie liber de serviciu militar și să se poată întoarce în funcțiunea dela căile ferate.

Soarta însă nu i-a mai permis să brodeze mai departe planuri pe firul vieții. Zadarnică a fost și solicitudinea medicilor. Și din rândurile ofițerilor români se prăvălește cu Petru Voin o conștiință aspră soldătescă, un suflet mândru și românesc ca al tatălui său care uda cu lacrimi panglica tricoloră.

Românii aradani au înțeles acest lucru și au alergat azi să stropescă cu câte o lacrimă fierbinte sicriul dorit de țințirul din Gherebenț.

O mare înșelătorie în Maramurăș.

Cum își bat joc satrapii din comune de femeile celor plecați în războiu!

Sighetul-Marmației, 3 Sept.

În timpul din urmă comitatul Maramurășului s'a făcut vestit prin înșelătoriile fără de număr ce se comit aproape prin toate satele mai măritoare. Nu un singur om, ci întreaga antistie comunală s'a pus să fure și să stoarcă din punga săracută a femeilor celor plecați în războiu, cari primesc ajutor. În comuna Apsa-milloce notarul Pavel Fejes, primarul Ioan Dan, primarul al doilea George Marina, apoi postasul satului Bela Davidovici și păzitorul David Davidovici cu alți membri de „onoare” ai antistiei comunale au luat procente dela femeile îndreptățite să capete ajutor. Procurorul din Sighet s'a văzut silit să facă în numele celor 123 de păgubiți un act de acuză contra onorabililor conducători ai comunei.

Sistemul lor de a înșela pe blețele femei era următorul: În cărticica de ajutor, direcțiunea finanțară introducea suma, care trebuia să se dea femeilor. Aceste sume se plăteau în prezența a 2 martori cari iscăleau odată cu notarul drept dovadă, că femeia în chestiune a primit pe anumit timp cutare sumă. Suma din cartea de ajutor era totdeauna mai mare decât i se plătea de fapt femeilor. — Când aceste protestau, notarul și martorii răspundeau, că suma ce se reține în cassă, este pentru acoperirea cheltuielilor cu distribuția ajutoarelor. Cu aceste sume se „ajuta” apoi reciproc notarul cu martorii. Populația neștutoare de carte din acele părți au suferit aceasta nemăpomenită hoție, până ce a aflat și procurorul din Sighet, care a pus pe banca acuzaților întreagă antistia comunală.

Este acesta un caz din multe altele ce se petrec în satele noastre. Numai că nu ori unde se aillă procurorul, care la vreme potrivită să le denunțe.

(F. P. R.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 3 Septembrie. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusec: În Galția orientală dușmanul s'a retras pretutindeni până la linia Siretului. Armatele noastre îl urmăresc. La frontiera rusească, la nord de Zalosce și la ost de Brody, precum și în regiunea la apus de Dubno și în triunghiul de cetăți din Wolhnia dușmanul a luat lupta iarăș pe întreagă linia. Trupele noastre atacă. Și trupele noastre cari se găesc lângă

Ministerul Finanțelor

Direcțiunea Contabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 83.179 din 3 August 1915.

Publicațiune.

A 43-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5% amortibilă din 1894, internă, împrumutul de 6.500 000 lei, se va efectua în ziua de 1/14 Sept. 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului Finanțelor, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de: 59.000 lei, în proporția următoare:

6 titluri de	5.000 lei	30.000 lei.
58 „ „	500 „	29.000 „
64 titl. p. o	valoare nomin. de:	59.000 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere.
p. Directorul Contabilității Generale a Statului și Datoriei Publice,
D. Popovici

Vlăstari de salcâmi (bagrin) de 2 ani, calitatea I

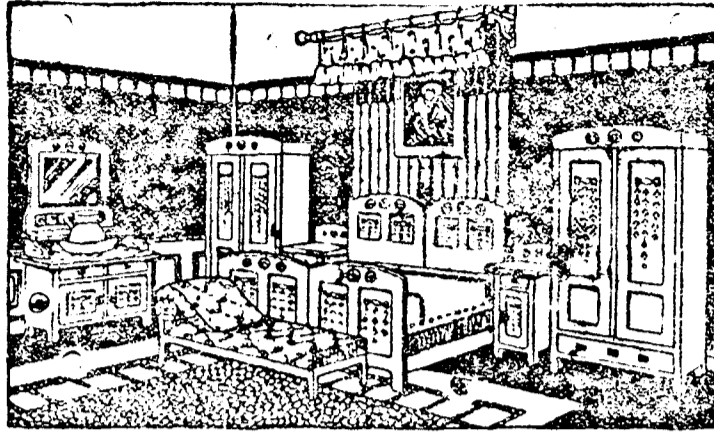
de 70—100 cm. înălțime 1000 buc. 8 cor
> 100—150 > > > 12 >
peste 150 > > > 16 >

De vânzare la pepiniera:

Klár és Demeter, faiskolája.

Nyiregyháza. (Ka 2491 | 6

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea marenumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

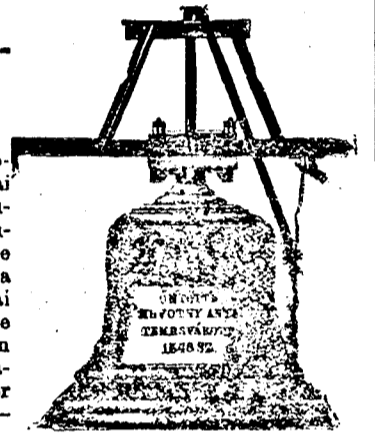
Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vîrbrarea mai voluminoasă decât cel de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 451 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stoffe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—30).

**CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**

„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRENYI
NR. 1/a.

Fund aprovisionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de culcuș, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vârsat olișe, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănel și societăți, precum și tipărituri advoacățiale, învătări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunșul funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

APEL!

Atrag atențiunea on. mei mușterii și a publ. cului ce vrea să cumpere monumente mormântale asupra faptului că deși amândoi proprietari firmei suntem sub arme, întregul nostru personal continuă să lucreze neturburat sub conducerea personală a dlui Alexandru Drastil, conducătorul firmei noastre de pietrărie. Practica lui de 27 ani în această branșă e garanță suficientă, să putem satisface și în viitor toate așteptărilor și să putem executa toate lucrările.

: **Serviciu prompt!** :

Prețuri foarte ieftine!!!

Pentru fiecare lucrare garantează 20 ani!

Rugând binevoitorul sprijin

semnez cu deosebită stimă

MENRATH

și STEINER

comercianți de pietri mormântale și pietrari.

Arad, Józseffőherceg-u. 11.

LA „LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, STRADA DE AK FERENC NUMĂRUL 20

SE AFLĂ DE VÂNZARE CĂRȚI DE RUGĂCIUNI, BISERICESTI, LITERARE, POPULARE ETC.

<i>Dor și jale</i> , Cântece din războiu (1914—1915). Cu o prefață de Dr. I. Urban Iarnik	1.—
<i>Cântece din războiu</i> , I Vitejești Adunate de Dr. D. Cioloca	—40
<i>A. Vlahuță</i> , »Dreptate«. Nuvele	2.—
<i>Munții noștri</i> , »Țara țopilor«. Despre trecutul munților apuseni ai Transilvaniei. Date adunate din autori, manuscrise și tradiții de Rubin Pațiuța sen.	1.60
<i>Augusta Rubenescu</i> , »Pentru copii cei buni«. Povești. Legată frumos	1.—
<i>C. Colodă</i> , »Pățaniile lui Țândărică« (Poveștea unei păpușe de lemn) cu 56 ilustrațiuni	1.50
<i>Al. Ciura</i> , »In războiu«	1.—
<i>Henrik Stenklewicz</i> , »Prinsoarea«. (Judecata lui Jupiter)	—20
<i>Ioan Agârbiceanu</i> , »Arhangheli«. Roman din viața românilor ardeleni	3.—
<i>Ioan Agârbiceanu</i> , »Schițe și povestiri«	2.—
<i>Ion Dragoslav</i> , »Volintiri«	1.80
<i>Delavrancea</i> , »Viforul«. Dramă în 4 acte	2.50
<i>D. D. Pătrășcanu</i> , »Timotheiu Mucenicul«	2.—
<i>I. Irimescu — Căndești</i> , »Pe drumurile cadrilaterului«. Impresii și note	1.50
<i>Haralamb G. Lecca</i> , »Dincolo«. Din Dunăre 'n Balcani	1.—
<i>Goethe</i> , »Faust«. Tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun	1.—
<i>Björnsterne Björnson</i> , »Mary«. Roman tradus de Horea Petra Petrescu	1.—
<i>G. Rotică</i> , »Poezii«	2.—
<i>Ioan Adam</i> , »Pe lângă vatră«. Pilde și glume țărănești	1.50
<i>V. Alexandri</i> , »Poezii populare ale românilor«	1.50
<i>Ion Bârseanu</i> , »Dor pustiu«	1.50
<i>Guy de Maupassant</i> , »Povestiri alese«. Trad. de M. Sadoveanu	2.—
<i>Ion Ciocârlan</i> , »Traiul nostru«	1.50
<i>S. Mehedinți</i> , »Către noua generație«	1.50
<i>M. Sadoveanu</i> , »Floare ofilită«. Roman »Povestiri de seară«	2.—
<i>C. Sandu-Aldea</i> , »Ape mari«	2.—
<i>Vasilie Pop</i> , »Iubirea e biruitoare«	2.—
<i>I. Slavici</i> , »Mara«. Roman	2.—
<i>Alexandru T. Stamatia</i> , »Din trâmbițe de aur«. Poeme	2.—
<i>N. N. Beldiceanu</i> , »Chilia dragostii«	1.50
<i>Ioan Adam</i> , »Vorbe de clacă«	1.25
<i>Cum să trăim?</i> »Sfaturi medicale« de Doctorul F. Grünfeld	—50
<i>M. Maeterlinck</i> , »Ciclul morții«. Trad. de A. T. Stamatia	1.25
<i>N. Iorga</i> , »Oameni cari au fost«. Amintiri și comemorări	3.—
<i>N. Bălcescu</i> , »Istoria românilor sub Mihail-Vodă Viteazul«	2.—
<i>I. A. Basarabescu</i> , »Vulturii«. Schițe și nuvele	1.50
<i>N. Iorga</i> , »Istoria armatei românești Vol I.«	2.50
<i>Ludovic Daus</i> , »Străbunii«. Roman	2.50
<i>Ioan Ciocârlan</i> , »Inimă de Mamă«. Schițe și nuvele	2.—
<i>Björnsterne Björnson</i> , »Synnöve Solbakken«. Trad. de N. Ciotori	1.50
<i>D. N. Ciotori</i> , »Calea Robilor«. Povești	1.50
<i>Octav Minar</i> , »Eminescu în fața justiției«	1.—
<i>Natalia Negru</i> , »Mărturisiri«. Nuvele »Fabiola sau biserica din catacombe«	2.—
<i>Constantin I. A. Nottara</i> , »De dincolo de moarte«	2.50
<i>R. Rosetti</i> , »Păcatele Sulgerului«	3.—
<i>Th. D. Speranția</i> , »Alte anecdote populare«	2.—
<i>M. Lungianu</i> , »Zile senine«. Icoane dela țară	2.—
<i>O. Goga</i> , »Din umbra zidurilor«. Poezii	1.50
<i>Nicolae Filimon</i> , »Ciocoi vechi și noi, sau ce naște din pisică șoareci mânăncă«	2.—
<i>I. L. Caragiale</i> , »Teatru«. Opere complete	1.50

<i>I. L. Caragiale</i> , »Momente, schițe, amintiri«. Opere complete	2.—
<i>Ioan Adam</i> , »Năzulinți«	1.50
<i>N. Petra-Petrescu</i> , »Ilie Marin«. Istorioară pentru tinerime	1.50
<i>Păscălie sau carte de zodie</i> , așezată pe 7 planete. Ediția a patra corectată și învâțată cu privire la mai multe cerințe. Legată, cu peste 360 pagini	2.—
<i>A de Herz</i> , »Bunicul«. Comedie în 3 acte	2.—
<i>Em. Gârleanu</i> , »Cea d'ntâi durere«. Nuvele și schițe. Ediția a II-a întregită	1.80
<i>Delavrancea</i> , »Lucefărul«. Dramă în 5 acte	2.50
<i>Delavrancea</i> , »Liniște. Trubadurul. Stăpâna odată«	2.50
<i>Delavrancea</i> , »Irinel«. Comedie în 3 acte	2.50
<i>P. Locusteanu</i> , »Suntem nebuni«. Schițe umoristice	1.50
<i>Victor Eftimiu</i> , »Achim«. Tragi-comedie în 3 acte	1.25
<i>Ioan Al. de Lemenyi</i> , »Poezii«	1.50
<i>Dr. Ioan Lupaș</i> , »Viața unei mame credincioase«	—30
<i>Dr. Ioan Lupaș</i> , »Spice din istoria noastră bisericască«	—30
<i>Zotti Hodoș</i> , »Masa ieftină«. Gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de bucate simple și bune	1.20
<i>St. O. Iosif</i> , »Poezii«	2.50
<i>Conan Doyle</i> , »Duett«. Roman. Tradus de V. Onișor	1.60
<i>Pompiliu Eliade</i> , »Cu privire la Maurice Maeterlinck«	1.—
<i>L. Rebreanu</i> , »Frământări«	1.50
<i>Dr. Valeriu Senil</i> , »Critica unei lecții«. Indrumări practice	—60
<i>Anecdote populare</i> , de Fabiu Sanjoanu	—32
<i>Robinson Crusoe</i> , sau aventurile minunate ale unui naufragiat eu 6 chipuri	—70
<i>Țiganiada sau Alexandria țigănească</i>	—80
<i>Alexandria</i> , <i>Viața, faptele și întâmplările lui Alexandru-cel-Mare Macedonean</i>	—60
<i>Din publicațiunile soc. »STEAUA« à 20 fil. nrul. Nrul.</i>	
2 <i>P. Dulfu</i> , »Foloasele învățării«.	
4 <i>Ioan Hașeganu</i> , »Grădina de legume«.	
5 <i>Dr. I. Felix</i> , »Medicul poporului«.	
19 <i>George Coșbuc</i> , »Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru«.	
20 <i>Viața și faptele</i> lui Antim Ivireanu, metropolitul Ungrovlahiei.	
22 <i>Em. Gârleanu</i> , »Amintiri și schițe«.	
24 <i>Din legendele neamului Hohenzollern</i> , prelucrare de St. O. Iosif.	
25 <i>Flori și povești</i> de Ioan Dragoslav.	
26 <i>Din Bucovina de altă dată</i> , de Ioan Grămadă.	
27 <i>Români de peste Carpați</i> de I. Slavici	
29 <i>Poveștea cerului</i> de Victor Anestin	
30 <i>Povestiri</i> de I. Agârbiceanu	
32 <i>Ostașii noștri</i> .	
34 <i>Istoria literaturii române moderne</i> de prof. Dr. N. I. Apostolescu	
35 <i>Boalele ochilor și îngrijirea lor</i> de prof. Dr. G. Stănculeanu.	
30 <i>Snoave</i> de P. Gârboviceanu și G. I. Chelaru.	
37 <i>Viața și faptele lui Andrei Șaguna</i> de Dr. I. Lupaș.	
<i>Povești ardelenesti</i> . Culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul 5 vol.	2.50
<i>Povești populare din Bănat</i> . Culese din gura poporului de G. Cătană Partea I. și II.	1.10
<i>Calea pocăinței</i>	—40
<i>Traista cu povești istorice</i>	—50
<i>Balade populare</i> . Culese din gura poporului bănațean	—60
<i>Intimioara</i> , adică floarea poeziei naționale din cei mai buni sciitori români	—60

<i>Cântece religioase</i> , populare și un bun sfat	—50
<i>Mintea și norocul</i> , precum și alte 12 povești populare	—40
<i>Florea Codreanului</i> , Poveste precum și anecdote, poezii populare și povești	—24
<i>Poezii și cântece populare</i> , din Bănat	—50
<i>164 strigături și uituri</i> , culese din ținutul Zarandului	—24
<i>Cea mai nouă carte de visuri</i>	—40
<i>Istoria lui Arghir și Elena</i>	—30
<i>Dr. I. Iarnik Urban și A. Bârseanu</i> . Doine și strigături din Ardeal. Cu peste 400 pagini	1.30
<i>Păscălie populară</i>	—12
<i>Culegere din cele mai frumoase povești</i> de Ioan Bota	—60
<i>Coriolan Brediceanu</i> , »Peatra credinței«. Istorioară din viața poporului	—50
<i>Coriolan Brediceanu</i> , »Fira«. Nuvelă din popor	—24
<i>Roata norocului</i> , sau aflarea dorinței noastre	—80
<i>Insula morților</i>	—50
<i>Andrei cel răsfățat</i>	—30
<i>Făt frumos din lacrimă</i> . Poveste de Eminescu	—20
<i>Năzdreveniile lui Toporaște</i>	—30
<i>Popa care știe carte și Ion Istețul</i> . Povești populare	—24
<i>Culegere de diferite cântece</i>	—70
<i>Biblia cea Mare</i> . Sfânta scriptură a vechiului și noului testament. Legată. Cu peste 1000 pagini	2.—
Tot acesta format mare, cu litere mari, legată	6.—
<i>Simbolul credinței</i> , din cuvintele și înțelesul Sfintei Scripturi de Gh. Joandrea (Aprob. de Ven. Cons. Diecezan)	2.50
<i>Noul așezământ</i> , (noul testament) Legată	1.20
<i>Noul așezământ și psalmii</i> . Legată	1.40
<i>Apa tineretelor și alte povești populare</i>	—40
<i>Cele 4 Evanghelii</i> Legată	—70
<i>Mântuirea sufletului</i> . Carte de rugăciuni. Legată	—80
<i>Cartea psalmilor</i> tradusă după textul original	—10
<i>Sfânta Evanghelie a Dului și Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Ioan	—10
<i>Sfânta Evanghelie a Dului în Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Mateiu	—10
<i>Sfânta Evanghelie a Dului în Mântuitorul nostru Isus Christos</i> scrisă de Sfântul Luca	—10
<i>Carte de rugăciuni</i> pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin întocmită de Ierodachonul Damaschin din Sfânta Mănăstire Sinaia. Legată Cor. 2.50 în piele	5.—
<i>Carte de rugăciuni</i> pentru tinerimea evlavioasă de un prieten al copiilor. Cu mai multe icoane. Legată	—44
<i>Cuvinte folositoare și de suflet mântuitoare</i> . Culese din sfintele scripturi de Sm. Monahul Isaia. Legată	—80
<i>Rugăciuni pentru soldați</i> . Legată	—24
<i>Culegere de cântări bisericesti</i> . Legată	—30
<i>Viața preacuvioasei maicei noastre Mariei Egiptence</i> . Legată	—32
<i>Cele cinsprezece suferințe ascunse ale lui Isus Christos</i>	—30
<i>Din minunile Maicei Domnului</i> . Legată	—40
<i>Mântuirea sufletului</i> de vămile văzduhului. Rugăciuni	—16
<i>Zidirea lumii</i> . Cele 12 Vineri	—16
<i>Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune</i> pentru vremuri grele. Legată	—20
<i>Povătuitor la împărăția cerurilor</i>	—60
Pentru porto să se adauge de fiecare carte	

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. (până la 1 kg., sub bandă) însă pentru primirea cărților trimise sub bandă librăria nu ia asupra sa răspunderea, numai dacă se adauge încă 25 fil. pentru recomandare.

Societatea de asigurare olandeză societate pe acții.

„Allgemeine Maatschppij van Levens-
verzekeringen Lifrente“ în AMSTERDAM.

Diracțiunea p. Ungaria se află în palatul propriu al inst. în
Budapesta, Kálvin tér, Baross-utca 1, Üllői-ut 2—4 sz.
Intrarea prin poarta nrul 4 din bulevardul Üllői.

Cele mai ieftine taxe:

Suma asigurărilor la sfârșitul anului 1912	} peste 406 mil. cor.	
Suma rezervelor		” 120,416.453 cor. 94 fil.
Afară de rezerva replătirilor		” 986.499 cor. 14 fil.
Plățile de până acum făcute asiguraților		” 13,153.386 cor. 05 fil.

(E 1758)

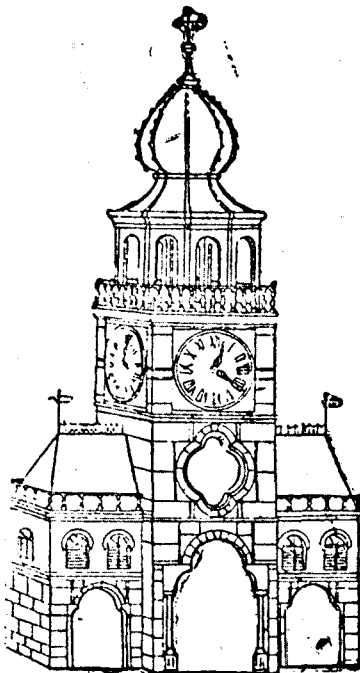
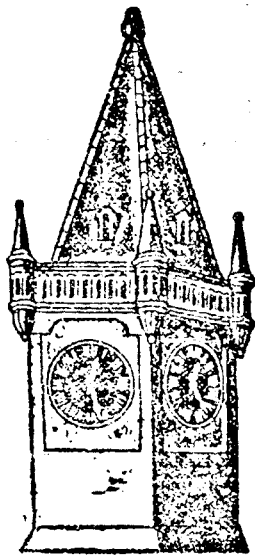
CEASURI PENTRU BISERICI.

**SZÁNTHÓ
GYULA**

fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru bise-
rici cari se trag odată pe
săptămână, odată la 8 zile și
odată la zi, durabile și pre-
cise. Prețuri ieftine. Fabrică
cu putere electrică. Garanță
pe mai mulți ani. Prețurile
la dorință se trimite gratis.
Plăci (tablă) pentru ceasuri
cari luminează noaptea, exe-
cutate admirabil. — Prețuri
ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

ATELIER DE CURELARIE, ȘELĂRIE și COFERARIE
ORENDT G. & FEIRI W.
ODINIOARA SOCIETATEA CURELARIROR
Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit
vânat, sport și volaj, poclăzit și procovături, port-
monee și bretele solide și alte articole de ga-
lanterie pe lângă prețurile cele mai moderate.
CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CU-
SUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în
depozit. Toate articolele din branșele numite în
reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste
de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9

Comandele prin poștă se efe-
tuiesc prompt și conștientios.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

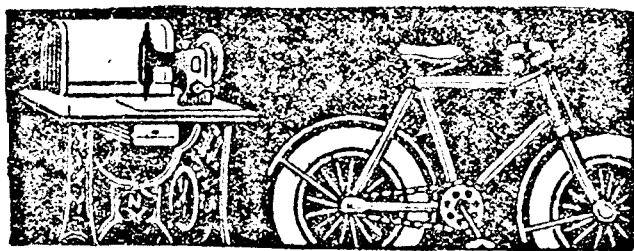
Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă,
biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de
lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de
sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane.
Aurături și pictarea tablourilor staționare.

Întreprindere „VATT“ mecanică și electrică a lui
LEITNER, Cluj, (Kolozsvár).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Széki).
Stabiliment: Malom-utca 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de
mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofone; prețuri ieftine, exe-
cuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

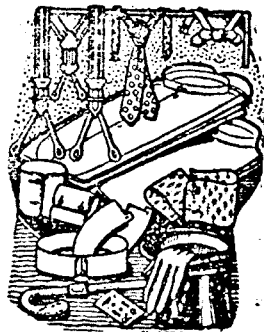
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitate cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și MANGETE
albe și colorate; BATISTE de buzunar;
BRATELE; CRAVATE pentru gulere
simple și duble; CĂMEȘI din păr de
camilă; CIORAPI și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplec și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

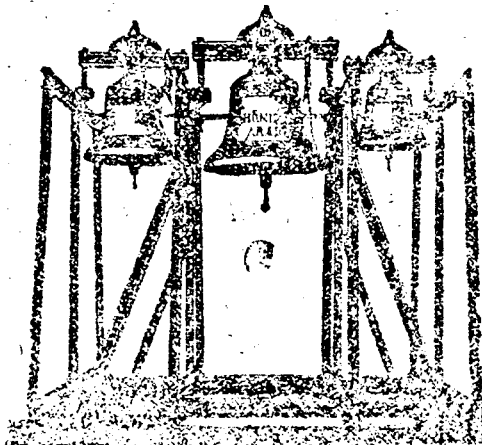
SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit“.

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezontor brevetat

Ho 1632

este alcătuit așa că fortifică nu numai
un sunet, ci și alt sunet armonie și ast-
fel **asemenitor a cordului** dă un sunet
plin, puternic și sărbătorec
precum și adânc.

Echipamente p. clopote de fer
Staluri

Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig

fabrică de clopote brevetată

Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.